

معنت آموزشی دانشگاه
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس جامع (روزانه)

عنوان درس: کارآموزی در عرصه پرستاری سالمندان 1-3 (نوروسرجری)

اساتید درس: خانم اکرم الفبایی

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد از ۸ واحد کارآموزی

رشته و مقطع: کارشناسی پرستاری، ترم هفتم

پیش نیاز درس: سالمندی 3

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با جراحی های مغز و اعصاب و اقدامات تشخیصی، درمانی و مراقبتهای پرستاری در بیماران فوق و بازتوانی

شرح درس: انجام مراقبت های پرستاری قبل و بعد از جراحی و تروماهای مغز و ستون فقرات اهمیت دارد. لازم است دانشجویان پرستاری در این زمینه اطلاعات لازم را کسب نمایند، و مراقبت و بازتوانی در بیماریهای اعصاب را بدانند.

الف: طرح دوره (Course plan):

جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
۱	معیار گلاسکوو کنترل مردمک ها / میزان CO ₂ در افزایش فشار داخل جمجمه	
۲	مراقبت های جراحی فتق دیسک بین مهره ای	
۳	مراقبت حاد و طولانی مدت صدمات طناب نخاعی (SCI) / متیل پردنیزولون	
۴	آشنایی با مراقبت در اختلالات سطح هوشیاری و کما، تشنج ها و صرع، تومورهای مغزی، عفونت ها و آبسه های مغزی	
۵	انواع خونریزی های مغزی (SAH،هماتوم ساب دورال و هوماتوم اپیدورال)، آسیب های غیر خونریزی دهنده: کونتوزیون، تکان مغزی، آسیب منتشر آکسونی / دگزامتازون، مانیتول / پیش گیری از تشنج در تروماهای مغزی، فنی توئین	
۶	مراقبت افزایش فشار داخل جمجمه / فوروزماید لابتولول، TNG / مراقبت در شکستگی قاعده جمجمه / استازولامید	
۷	آشنایی با دیابت بی مزه و سندرم ترشح نابجای ADH	

	انواع هیدروسفالی/شنت گذاری بطنی-صفاقی /بتابلوکر، کلسیم بلوکر، آلفابلوکرها ARB و ACE	۸
	تراکتوستومی و گاستروستومی مراقبت های پرستاری/ تفسیر LP	۹

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی پرسش - پاسخ بحث گروهی آزمایشگاهی نمایشی حل مسأله
نحوه ارزشیابی: تکوینی (میان ترم) تراکمی (پایان ترم) کتبی:(تشریحی تستی) شفاهی عملی

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	٪۶۰	۱۲
فعالیت ها و تکلیف آموزشی	٪۲۰	۴
آزمون های کلاسی و میان ترم	٪۱۰	۲
امتحان پایان ترم	٪۱۰	۲
جمع کل	٪ ۱۰۰	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی)

۱) پرستاری داخلی جراحی بورنر و سودارت اعصاب/ ۲۰۱۸/ زهرا مشتاق

۲) معاینات فیزیکی باربارا بیتز/ ۲۰۲۱/ ویراستاری محمدمهدی غیرتیان

۳) کتاب ICU ملاحظت نیک روان مفرد

ب: طرح درس (lesson plan):

شماره جلسه: ۱		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: معیار گلاسکو و کنترل مردمک ها موضوع درس: معرفی معیار گلاسکو و کنترل مردمک ها تدوین: گروه داخلی جراحی هدف کلی: دانشجو بتواند معیار گلاسکو را به کار برد و کنترل مردمک ها را انجام دهد.				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	دانشجو اهمیت ارزیابی هوشیاری بدو معاینه بیمار تروماتیک را بداند.	شناختی	کاربرد	بخش نوروسرجری بیمارستان فاطمی	سخنرانی، نشان دادن روی بیمار، اجرای مربی و سپس دانشجو	تمرین روی برگه هوشیاری و بیمار	۱ ساعت	انجام روی بیمار،
۲	دانشجو بتواند ارزیابی هوشیاری بیمار با معیار گلاسکو را انجام دهد.	روانی حرکتی	کاربرد					
۳	دانشجو بتواند ارزیابی پاسخ مردمک های بیمار را انجام دهد.	روانی حرکتی	کاربرد					
۴								

وزارت بهداشت، درمانی و آموزش پزشکی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شماره جلسه: ۲	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری نیمسال و سالت تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: مراقبت های جراحی فتق دیسک بین مهره ای موضوع درس: معرفی جراحی فتق دیسک بین مهره ای تدوین: گروه داخلی جراحی					
هدف کلی: دانشجو باید مراقبت های جراحی فتق دیسک بین مهره ای را بتواند انجام دهد.								
شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطة	حیطه یادگیری	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
بررسی حین انجام کار دانشجو	۱ ساعت	-	تمرین عملی در بالین	بخش نورسرجری	کاربرد	شناختی-روانی حرکتی	نحوه فیکساسیون خارجی بعد عمل و نحوه راه رفتن بیمار را بتواند آموزش دهد.	۱
					کاربرد	شناختی-روانی حرکتی	کنترل استریل بودن ست های پانسمان را بداند.	۲
					کاربرد	شناختی-روانی حرکتی	پانسمان جراحی ستون فقرات و نحوه خارج نمودن درن را بتواند انجام دهد.	۳
					کاربرد	شناختی-روانی حرکتی	آموزشهای لازم در مورد نحوه حرکت بعد از جراحی و مراقبت در منزل را بتواند به بیمار ارائه دهد.	۴

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
و خدمات بهداشتی درمانی اریهیل

عنوان درسی: مراقبت های پرستاری در مرحله حاد و دراز مدت در صدمات طناب نخاعی (SCI)	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری
موضوع درس: معرفی مراقبت حاد و طولانی مدت صدمات طناب نخاعی (SCI) / متیل پردنیزولون	نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲
تدوین: گروه داخلی جراحی	شماره جلسه: ۳

هدف کلی: دانشجویان با مراقبت های پرستاری در مرحله حاد و دراز مدت در صدمات طناب نخاعی (SCI) آشنا شوند.

ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	بررسی محل مهره های دچار آسیب ستون فقرات از نظر بروز مشکل تنفسی را بتواند انجام دهد.	شناختی - روانی حرکتی	کاربرد	بخش نوروسرجری	پرسش و پاسخ	کامپیوتر-HIS	۲ ساعت	نوشتن فرایند پرستاری در یک بیمار و ارائه آن
	دانشجو بتواند نحوه جابجایی از بیمار آسیب نخاعی و نحوه استفاده از فیکساتورهای خارجی در آسیب ستون فقرات را بداند.	شناختی-روانی حرکتی	ادراک					
	بررسی بیمار در هایپرفلکسی اتونوم در آسیب نخاعی را بتواند انجام دهد.	شناختی	ادراک					
	اهمیت سونداژ و بروز رتانسیون ادراری در مرحله حاد آسیب نخاعی را بداند.	شناختی	یادآوری					
	آماده کردن داروی متیل پردنیزولون را بداند و رژیم غذایی در مرحله درمان با متیل پردنیزولون و در مرحله بیمار آموزش دهد.	شناختی	ادراک					
	آموزش کنترل ارادی اسفنکتر مثانه و در مراقبت دراز مدت بیماران آسیب طناب نخاعی را ارائه دهد.	شناختی	کاربرد					
	دانشجو بازتوانی دفع گوارشی را بتواند ارائه دهد.	شناختی	کاربرد					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

شماره جلسه: ۴		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری		نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: مراقبت در اختلالات سطح هوشیاری و کما، تشنج ها و صرع، عفونت ها و آبسه های مغزی، تومورهای مغزی، موضوع درس: معرفی عفونت ها و آبسه های مغزی، تومورهای مغزی		
						تدوین: گروه داخلی جراحی		
						هدف کلی: دانشجو با مراقبت در اختلالات سطح هوشیاری و کما، تشنج ها و صرع، عفونت ها و آبسه های مغزی، تومورهای مغزی آشنا شود.		
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	دانشجو مراقبت در بیماران دچار اختلال سطح هوشیاری و کما را بداند.	شناختی	یادآوری	بخش نوروسرجری	سخنرانی-پرسش و پاسخ	وایت برد	۱/۵ ساعت	ارزشیابی تکوینی
۲	دانشجو بتواند مراقبت دراز مدت و آموزش به بیمار دچار صرع را به بیمار و خانواده وی ارائه دهد	شناختی	یادآوری					
۳	دانشجو مراقبت در حین و بعد از تشنج را بداند.	شناختی-روانی حرکتی	ادراک					
۴	دانشجو با علائم مننژیت، افتراق آن با آنسفالیت، و علل آبسه های مغزی آشنا شود.	شناختی	یادآوری					
۵	دانشجو بتواند با انواع تومورهای مغزی و تظاهرات بالینی آنها آشنا شود.	شناختی	یادآوری					

وزارت بهداشت، درمانی و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۵	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری	عنوان درسی: انواع خونریزی های مغزی (SAH)، آسیب های غیر خونریزی دهنده، دگزامتازون، مانیتول، فنی توئین
	نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲	موضوع درس: معرفی انواع خونریزی های مغزی (SAH)، هماتوم ساب دورال و هماتوم اپیدورال، آسیب های غیر خونریزی دهنده: کونتوزیون، تکان مغزی، آسیب منتشر آکسونی / دگزامتازون، مانیتول / پیش گیری از تشنج در تروماهای مغزی، فنی توئین

تدوین: گروه داخلی جراحی

هدف کلی: دانشجو باید با انواع خونریزی های مغزی (SAH)، هماتوم ساب دورال و هماتوم اپیدورال، آسیب های غیر خونریزی دهنده: کونتوزیون، تکان مغزی، آسیب منتشر آکسونی، نقش داروهای دگزامتازون، مانیتول، پیش گیری از تشنج در تروماهای مغزی، فنی توئین آشنا شود.

ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	دانشجو بتواند انواع خونریزی های مغزی (SAH)، هماتوم ساب دورال و هماتوم اپیدورال را با علائم و شکل آن در اسکن و اقدامات جراحی یاد بگیرد.	شناختی-روانی حرکتی	کاربرد	بخش نوروسرجری	سخنرانی/پرسش و پاسخ	-	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	دانشجو بتواند با آسیب های غیر خونریزی دهنده ناشی از تروما شامل کونتوزیون، تکان مغزی، آسیب آکسونی منتشر آشنا شود.	شناختی-روانی حرکتی	کاربرد					
۳	دانشجو با علائم تریاد کوشینگ و علائم قبل از ایجاد فتق مغزی و اقدامات اورژانسی در این موقع آشنا شود.	شناختی	کاربرد					
۴	اهمیت دادن فنی توئین در آسیب سر جهت پیش گیری از تشنج در تروماهای سر را بداند.	شناختی	ادراک					
۵	مراقبت پرستاری مانیتول و کنترل فشارخون و O/ادر دادن آن	شناختی-روانی حرکتی	کاربرد					
۶	علت تجویز دگزامتازون در آسیب های سر را بداند.	شناختی	یادآوری					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

شماره جلسه: ۶	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: افزایش فشار داخل جمجمه میزان CO ₂ در افزایش فشار داخل جمجمه / فوروژماید لابتولول، TNG / شکستگی قاعده جمجمه / استازولامید موضوع درس: معرفی افزایش فشار داخل جمجمه / فوروژماید لابتولول، TNG، شکستگی قاعده جمجمه / استازولامید تدوین: گروه داخلی جراحی هدف کلی: دانشجو با مراقبت افزایش فشار داخل جمجمه، میزان CO ₂ داروهای فوروژماید لابتولول، TNG، مراقبت در شکستگی قاعده جمجمه، استازولامید آشنا شود.					
شیوه ارزشیابی و فعالیت‌های تکمیلی	زمان (دقیقه ه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف‌های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
ارزشیابی کتبی پایان کارآموزی	۹۰ دقیقه	-	پرسش و پاسخ	بخش نوروسرجری	ادراک	شناختی- روانی حرکتی	دانشجو بتواند مراقبت در افزایش فشار داخل جمجمه را به عمل آورد.	(۱)
					یادآوری	شناختی-روانی حرکتی	دانشجو با اهمیت ارزیابی مداوم هوشیاری و اندازه و رفلکس مردمک در این بیماران آشنا شود	(۲)
					کاربرد	شناختی	دانشجو اهمیت پایین نگه داشتن CO ₂ در بیمار دچار افزایش فشار داخل جمجمه را بداند.	(۳)
					کاربرد	شناختی	دانشجو اهمیت دادن رژیم پر کالری در ترومای مغز را بداند.	(۴)
					یادآوری	شناختی	نقش داروهای استازولامید در کاهش میزان فشار داخل جمجمه را بداند.	(۵)

پایگاه ملی اطلاع‌رسانی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

					کاربرد	شناختی -روانی حرکتی	دانشجو مراقبت در شکستگی قاعده جمجمه و علائم این شکستگی را در آسیب های سر شناسایی نماید.	(۶)
					کاربرد	شناختی	با نقش داروهای فوروزماید، لابتولول و TNG در خونریزی داخل مغزی بدنبال افزایش فشار خون و غیر از علل تروماتیک آشنا شود.	(۷)

شماره جلسه: ۷		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: دیابت بی مزه و سندرم ترشح نابجای ADH موضوع درس: معرفی مراقبت های دیابت بی مزه و سندرم ترشح نابجای ADH تدوین: گروه داخلی جراحی هدف کلی: دانشجو با مراقبت های دیابت بی مزه و سندرم ترشح نابجای ADH شود.				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
(۱)	دانشجو با کنترل I/O و چارت آن و بررسی از نظر دیابت بی مزه و سندرم ترشح نابجای ADH آشنا شود.	شناختی	یادآوری	بخش نوروسرجری	سخنرانی-پرسش و پاسخ	-	۹۰ دقیقه	آزمون پایان کارآموزی
(۲)	دانشجو اهمیت توجه به سدیم خون از نظر دیابت بی مزه و سندرم ترشح نابجای ADH را بداند.	شناختی	یادآوری					
(۳)	دانشجو با اهمیت جایگزینی مایع در دیابت بی مزه و استفاده از دسموپرسین صناعی آشنا شود.	شناختی-	یادآوری					
(۴)								

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۸		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری		نیمسال و سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: انواع هیدروسفالی / شنت گذاری بطنی-صفافی / بتابلوکر، کلسیم بلوکر، آلفابلوکرها ACE و ARB		
موضوع درس: معرفی آسیبهای طناب نخاعی			تدوین: گروه داخلی جراحی			هدف کلی:		
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	دانشجو با هیدروسفالی انسدادی و غیر انسدادی آشنا شود.	شناختی	ادراک	بخش نوروسرجری	سخنرانی	وایت بُرد	۹۰ دقیقه	ارزشیابی تکوینی، پرسش شفاهی
۲	علل هیدروسفالی را توضیح دهد.	شناختی	ادراک					
۳	مکانیزم تولید و باز جذب مایع مغزی نخاعی را بداند.	شناختی	ادراک					
۴	موارد جراحی شنت گذاری موقت و دائم را بداند.	شناختی	یادآوری					
۵	مراقبت در بیمار شنت گذاری شده بعد از عمل و منزل را توضیح دهد.	شناختی - روانی حرکتی	یادآوری					
۶	موارد مصرف، آموزش بع بیمار داروهای فشار خون، شامل کلسیم بلوکر، بتابلوکر، آلفا بلوکر، ACE اینهیبیتور، و ARB را بداند.	شناختی	تجزیه و تحلیل					

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اریتر

شماره جلسه: ۹		رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۱-۱۴۰۲		عنوان درسی: آشنایی تراکتوستومی و گاستروستومی مراقبت های پرستاری / تفسیر LP موضوع درس: معرفی تدوین: گروه داخلی جراحی هدف کلی: دانشجو با				
شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی	زمان (دقیقه)	رسانه و وسیله	نحوه ارائه درس	مکان آموزش	سطح حیطه	حیطه یادگیری	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	ردیف
پرسش شفاهی	۹۰ دقیقه	-	سخنرانی - پرسش و پاسخ	بخش نوروسرجری	کاربرد	شناختی - روانی حرکتی	دادن تغذیه از راه گاستروستومی، نحوه چک کردن میزان غذای باقیمانده را انجام دهد.	(۱)
					اکاربرد	شناختی - روانی حرکتی	مراقبت از تراکتوستومی، انجام ساکشن ترشحات حلق و تراشه را انجام دهد.	(۲)
					ادراک	شناختی - روانی حرکتی	دانشجو دانشجو بتواند با مراقبت های بعد از LP و تفسیر LP آشنا شود.	(۳)
								(۴)